

Отже, варто наголосити на тому, що юрислінгвістика як відносно молода наука перебуває на стадії активних наукових досліджень, в основі яких знаходиться розробка єдиної досконалої мови права, що забезпечить узгодженість у правовій системі й допоможе усунути мовні конфлікти, які безпосередньо пов'язані з юриспруденцією, оскільки мова є не просто технічним засобом відображення волевиявлення законодавця, а, власне, формою існування права, метою якого має стати діалог влади з народом мовою цього народу.

Список використаних джерел

1. Пелепейченко Л. Н. Основи теорії мовної комунікації / Л. Н. Пелепейченко. – Х. : Акад. ВВ МВС України, 2007. – 130 с.
2. Прадід Ю. Ф. У царині лінгвістики і права / Ю. Ф. Прадід. – Сімферополь : Ельїньо, 2006. – 255 с.
3. Прадід Ю. Ф. Юридична лінгвістика та деякі актуальні проблеми законодавчої практики / Ю. Ф. Прадід // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ ім. 10-річчя незалежності України. – 2002 – Вип. 1. – С. 120–126.

Небитова Наталія Юрївна,
ад'юнкт відділу докторантури та
ад'юнктури Національної академії
внутрішніх справ

МОВНА СТРУКТУРА НАУКОВОЇ МОВИ

Мова, яка обслуговує усі сфери діяльності людини – це засіб людського спілкування. Згідно зі сферами спілкування і завданнями спілкування виділяються такі основні стилі мови: публіцистичний, науковий, офіційно-діловий, розмовний, художній і конфесійний. Кожен стиль реально виявляється в одній із двох форм – писемній та усній.

Стиль літературної мови – різновид мови (її функціональна підсистема), що характеризується відбором таких засобів із багатоманітних мовних ресурсів, які найліпше відповідають завданням спілкування між людьми в даних умовах. Це своєрідне мистецтво добору й ефективного використання системи мовних засобів із певною метою в конкретних умовах й обставинах. Д. Свіфт влучно зауважив, що «стиль – це власне слова на власному місці».

В основі функціонально-стилістичного розмежування мови лежать позамовні (екстралінгвістичні) та власне мовні чинники. Кожен із функціональних стилів становить своєрідні експресивно-сміслові принципи добору, поєднання і вмотивованого вживання слів та виразів, синтаксичних конструкцій. Розрізняють загальні та специфічні стилістичні риси. Загальні властиві всім функціональним стилям та відповідним їм жанрам, які виділяються в межах функціонального стилю, а саме: єдність конструктивного принципу, своєрідність композиційної організації матеріалу та стилістичних структур. Специфічні стилістичні риси характеризують лише окремі функціональні стилі та реалізуються у властивих їм жанрах.

Основні параметри функціональних стилів:

- сфера поширення і вживання (коло мовців);
- функціональне призначення (регулювання стосунків, повідомлення, вплив, спілкування тощо);
- жанр реалізації;
- система мовних засобів і стилістичних норм (лексика, фразеологія, граматичні форми, типи речень тощо).

Ці складові конкретизують, оберігають, певною, мірою обмежують, унормовують кожний стиль і роблять його досить стійким різновидом літературної мови. Оскільки стилістична норма є частиною літературної мови, вона не забезпечує останню, а лише використовує слова чи форми в певному стилі чи з певним стилістичним значенням. Досконале знання специфіки кожного стилю, його різновидів, особливостей – надійна запорука успіхів у будь-якій сфері спілкування.

Науковий стиль – стиль літературної мови, якому властивий ряд особливостей, – таких як попереднє осмислення вислову, монологічний характер, строгий відбір мовних засобів, тяжіння до нормованої мови. Для наукової мови характерні такі стильові риси, як логічність, строга підкресленість викладу, точність, ясність, об'єктивність, абстрактність, стислість викладу, інтелектуальність і ряд інших рис.

Науковий стиль – не примха, а необхідність. У середовищі вчених і наукових працівників давно прийнято, що всі наукові тексти повинні писатися в певному строгому стилі. Це викликано, перш за все, необхідністю уникнути двозначностей і багатозначностей тих або інших наукових понять. Стиль наукових робіт визначається, кінець кінцем, їх змістом і цілями наукового повідомлення: точно і повно пояснити факти,

показати причиново-наслідкові зв'язки між явищами, виявити закономірності історичного розвитку і так далі.

Найперша форма існування наукової мови – письмова, що пояснюється такою її визначальною ознакою, як понятійне віддзеркалення дійсності, логічність викладу. Наукова мова повинна бути строго доказова, аргументована. Дійсно науковий виклад в основному все ж таки орієнтований на письмову мову, про що явно свідчить необхідність у багатьох випадках хоч би часткового переходу до елементів письмового викладу (до написання формул, демонстрації таблиць, діаграм і так далі) [1].

Поняття, якими оперує наукове мислення, виражаються зазвичай багатокomпонентними структурами, характерними саме для письмової мови. Це відбувається тому, що письмова форма зручніша і надійніша в сенсі виявлення щонайменших інформативних неточностей, логічних порушень, які неактуальні в побутовому спілкуванні, а в науковому можуть привести до найсерйозніших спотворень істини. Зазвичай наукові доповіді, повідомлення спочатку пишуть, відпрацьовує адекватну форму втілення наукової інформації, або хоч би складають тези, план. Наукові тексти оформляються у вигляді окремих закінчених творів, структура яких підпорядкована законам жанру.

Основне завдання наукового стилю – гранично ясно і точно донести до читача інформацію, що повідомляється. А це найкращим чином досягається без використання емоційних засобів. Адже наука апелює, перш за все, до розуму, а не до відчуття. Науково-технічна революція змінила і сам характер дослідження. Наукові проблеми вирішуються тепер, як правило, зусиллями не однаків, а колективом учених і інженерів. А це веде до того, що сучасний спосіб наукового викладу можна визначити як колективний, або формально-логічний, в якому не залишається місця для емоційності.

Сфера застосування наукового стилю дуже широка. Це один із стилів, що робить сильний і різносторонній вплив на літературну мову. Науково-технічна революція, що здійснюється на наших очах, вводить в загальне вживання величезну кількість термінів. Комп'ютер, дисплей, екологія, стратосфера, сонячний вітер – ці і багато інших термінів перейшли із сторінок спеціальних видань у повсякденний ужиток. Якщо раніше тлумачні словники складалися на основі мови художньої літератури і меншою мірою публіцистики, то зараз опис розвинених мов світу неможливий без урахування наукового стилю і його ролі в житті суспільства. Досить сказати,

що з 600 000 слів авторитетного англійського словника Вебстера (Вебстера) 500 000 становить спеціальна лексика.

Широкий та інтенсивний розвиток науково-технічного стилю привів до формування в його рамках численних жанрів, таких, як: стаття, монографія, підручник, патентний опис (опис винаходу), реферат, анотація, документація, каталог, довідник, специфікація, інструкція, реклама (що має ознаки і публіцистичного стилю). Кожному жанру властиві свої індивідуально-стильові риси, проте вони не порушують єдність науково-технічного стилю, успадкувавши його загальні ознаки і особливості.

Отже, швидкий розвиток суспільства, стрімкий прогрес науки і техніки викликають потребу у формуванні спеціальної мови, найкращим чином пристосованої для виразу і передачі наукового знання.

Список використаних джерел

1. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. К., 2000. С. 602.

2. Зелінська Н.В. Який він, науковий стиль? // Культура слова. К., 1990. Вип. 33. С. 13–17.

3. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навч. посібн. 3-є вид. К.: Каравела, 2010. 352 с.

4. Колоїз Ж. В. Українська наукова мова : [практикум]. Кривий Ріг : КДПУ, 2017. 135 с.

Овсейчик Станіслава Володимирівна,

асистент кафедри стилістики та мовної комунікації Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат філологічних наук

НОРМАТИВНІСТЬ УЖИВАННЯ ТЕРМІНА «КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ» В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВНИЧІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Термінологія є доволі динамічною складовою лексичної системи мови, яка характеризується постійним розвитком і поповненням новими одиницями, що зумовлюється як внутрішньомовними тенденціями, так і впливом інших мов.

Правнича термінологія еволюціонує з розвитком держави, адже зі змінами державного устрою тісно пов'язані зміни в суспільних відносинах, що регулюються правом. Протягом